

א) לקמן נא, ב) לקמן נג, ג) לעיל יח, ד) לקמן נז, ה) שם, ו) לעיל יג, עדיית פי' מית' [לעיל טו], פ) [לעיל יג: יד, ח] [לעיל טו], ט) דשמיחא,

הגהות הב"ח

א) גמ' דהיא לה אחות אשה: ב) תוב' ד"ה שמואל וכו' נפטרו זרות אלא שמואל כ"ל וזיבת אחיות נמחק:

מוסף רש"י

חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה. נפלו לפניו שתי יבמות ונתן גט לאחת מהן ואחר כך חלץ לה לא נפטרה זרמה, משום דקלישא זיקתה ולא אלימתא חליצה לאפקועי זיקה אלימתא דזרמה (דקטן נא), חלץ לבעלת הגט נפטרה צרה. דמיון דבעי גט למאמרו לא הויא חליצה המאמר לא נפטרה צרה. דמיון דבעי גט למאמרו לא הויא חליצה מעלייתא לאסוקי זיקה דחברתא (דקטן נג), אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו. ראוין חלץ ללאה ורחל נשאה לגביי ולה זרה ומת הנכרי, אסורה הלאה לראובן וטעמא מפרש בגמרא (דקטן יח), מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו. ולא אמרינן זרה כחלוצה ואסור בקרובותיה (שם), בית שמאי מתירין הצרות לאחין. מתירס זרת ערוה להתיבס לאחיו, דלית להו הך דרשה דלזכור (דער"ל יג), בואו ונתקן להם לצרות. הערות (דער"ל יג), שיהיו חולצות. וישאלו לשוק כשכר לזכרי הכל (דער"ל יח).

חלץ לאחיות. שתי אחיות שנפלו לפניו משני אחים וכל אחת זרמה עמה וחלץ לאחיות לא נפטרו זרותיהן הואיל ואי בעי לייבומי לא מצי אלא יחלוץ לזרות ויפטרו אחיות. ואע"ג דזרות נמי אי הוה בעי לא הוה מייבס מיהו קל איסורס משל אחיות הלכך אף חליצתם משזכות משל אחיות והכי מפרש לקמן: **היכא דקיימא חליצה דשמעון חליצה כשרה.**

לחלוץ לשניה שהוא לא חלץ לראשונה: **חלץ לה ראוין חליצה פסולה.** בתמיה. ראוין שחלץ לראשונה והוא הך אחות חלוצתו ולא חליצה מעליא היא כדשמעון דזיקה גרדמחא היא: **אחמנעית.** כלומר השלישית לאחר שחלץ שמעון לשניה שהיא על שניהן אחות חלוצה ושניהן שוין זה וקסבר חליצה פסולה אין זריכה לחזור על כל האחין: **כיון דרובה גביס.** שהחולץ לשלישית חלץ לז': **למיפטר זרה.** כדקאמר' לא נפטרו זרות: **אבל מיפטרא נפשה פטרה.** בחליצה דכל דהו הלכך אחד חולץ לג' היכא דליכא זרות כדהיינו: **לנעלה הגט ב' יבמות** מאח אחד ונתן יבס גט לאחת מהן שזב אין חליצתה הוגנת כל כך דקלישא זיקתה ולא חלץ לה לא נפטרה זרה: **חלץ לנעלה מאמר.** עשה מאמר בלחת מנשי אחיו המת ואח"כ חלץ לה לא נפטרה זרה שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי שעדיין זריכה גט למאמרו כדתנן בפרק ר"ג (לקמן דף ג.) עשה מאמר וחלץ זריכה הימנו גט. ואע"ג דיהיב לה גט אחר דחלץ לה הוא דמהניא אבל זרמה זריכה חליצה אבל חלץ לזרה נפטרה בעלת מאמר מחליצה ואינה זריכה אלא גט למאמרו: **דהויא אחוס אשה צויקה.** ואי הוה בעי לייבומי לא מצי ולהכי גריעה חליצתה: **לזרות נמי.** הוּא זרת אחות וזוקה היא ואסירא לייבומי דזרה בתקום ערוה קיימא: **ופאמר שמואל כו'. כפ"ב: אי הכי.** דאין זיקה חלץ לאחיות שחליצה הוגנת היא: **בשלמא זרה דרחל.** דחלצה באחרונה לא תפטר דחליצה דרחל גרועה הואי דאי בעי לייבומי לא מצי דאחות חלוצתו היא: **אלא זרה דלאה סיפטר.** דחליצת לאה כשרה היא דאי הוה בעי מצי לייבומי: **זרות דעלמא.** כלומר כל היכא דמיתרמי כה"ג לא נפטרו זרות של אחרונה: **אי הכי זרות דקאמר שמואל** זזרה דרחל שחלצה באחרונה קאמר: **חלץ לזרות נפטרו אחיות.** בתמיה. דכי חלץ לזרת אחות החלוצה נפטרה אחות

החלוצה: **אזרה דרחל מי מיפטרה.** אחליצה דזרה מי מיפטרה רחל: **והא סנן.** כהחולץ: **אסור אדם** זזרות קרובס חלוצתו. ואפילו לא היתה זרמה מאחיו אלא מנכרי וטעמא התם מפרש. והכא נמי אי הוה בעי לייבומי לא מצי: **הסחיל באחיות.** שחלץ ללאה לא יגמור זזרות לא פטרה חליצת זרה דרחל את רחל: **דסנן אסור אדם כו'.** וכ"ש דלא יגמור באחיות דחליצת רחל לא מיפטרה זרה דלאו חליצה מעלייתא היא דאחות חלוצתו היא אלא שמהין זריכות חליצה: **הסחיל זזרות.** שחלץ לזרת לאה: **יגמור אף באחיות.** אם רצה לחלוץ לרחל נפטרה זרמה ואע"ג דרחל קרובת לאה שהיא זרת חלוצתו לא גריע כהכי דתנן מותר אדם בקרובת זרת חלוצתו וה"ג כיון דאין זיקה אי הוה בעי לייבומי לרחל מייבס וכל שכן גמר זזרת רחל ולא ברחל י' דשכיחא מילתא טפי: **לעולם.** כדאמר שמואל ברישא חלץ לאחיות לא נפטרו זרות משום דיש זיקה וחליצת האחיות גרועה ואפילו זרת לאה לא מיפטרה חלץ לזרות נפטרו אחיות דחליצתן משזכות משל אחיות. ודקשיא לך הויא זרת אחות אשה צויקה והויא כי אחות וזוקה גופה לא היא משום דלא אלימא **הזרות לאחין.** ואפילו זרת אחות אשה שרי לייבומי וכ"ש זרת אחות וזוקה: **אי הכי.** אמאי תני חלץ יבומי נמי תתיבס זרת:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

כו.

מאי אחד חולץ לכולן דקאמר **אאמצעית.** תימיה דלקמן מסקינן דשמואל התחיל ולא התחיל קאמר והתחיל באחיות לא יגמור זזרות ולא מיפטרא רחל בחליצת זרמה וכ"ש היכא דשניהן שוין דבעינן חליצה מתרווייהו דלהאי שניא לא מפלגינן בין מיפטר נפשה למיפטר זרה ואר"י דההוא דמפרש לקמן דשמואל התחיל ולא התחיל קאמר סבר כשיניא דבסמוך דמפלגינן בין מיפטר נפשה למיפטר זרה ושיניא דהכא דאחד חולץ לכולן אחמנעית סבר כזב אשי דאמר לקמן לא אלימא זיקה לשוויי זרה כערוה וחליצת זרות הויא חליצה כשרה ולהכי חלץ לאחיות לא נפטרו זרות אבל הכא דשמהין שוין אחד חולץ לכולן: **א"ל צרה דלאה תיפטר.** דהא חליצה כשרה היא פי' כיוונת' דאי בעי מייבס לה וא"ל לומר כן דאסירא ליה משום ציטול מלות יצמין ומ"מ לא חשיב כזכי חליצה פסולה כדפרישית לעיל:

א"ה חלץ צצרות נפטרו אחיות ואצרת דרחל מי מיפטרא. פירוש כיון דאוקמה חלץ לאחיות לא נפטרו זרות דוקא מרחל ומשום שחלץ ללאה בענין זה נמי שחלץ ללאה חלץ לזרות נמי לא נפטרו אחיות: **שמואלר התחיל וזא התחיל קאמר.** השתא לפי המסקנא לית ליה להא דשמואל לזכרי האומר אין זיקה קאמר לפני האמת למ"ד אין זיקה חלץ לאחיות ולבעלת גט נפטרו זרות י' אחיות אלא שמואל אליצא דנפשיה דלית ליה זיקה קאמר והא דלא קאמר אלא לפי שלא הוזכר שם אמורא תחלה ומיירי כשחלץ ללאה קודם נפילת רחל וזרמה ולהכי התחיל זזרת לאה יגמור אף ברחל דכשנפלה רחל כבר נפטרה לאה בחליצת זרמה וחליצת רחל חליצה כשרה היא דלא הויא אלא קרובת זרת חלוצתו וקנת דוחק הוא דל"ל לפרש כהדיא דאיירי בנפול זה אחר זה כיון דעד השתא הוה איירי בנפול בבת אחת ועוד אמר ר"י דמצינו לפרש דאיירי אפי' נפול בבת אחת כדס"ד עד השתא ואפ"ה התחיל זזרת לאה יגמור ברחל ואע"ג דחליצת הזרה הויא חליצה פסולה דהויא לה זרת אחות אשה צויקה ולא מיפטרה לאה בחליצתה מ"מ חשיב חליצת רחל חליצה כשרה ואפי' אי חלץ ללאה ברישא קודם רחל כיון דלא נשתייר בלאה אלא זיקה מועטת שכבר חלץ לזרמה חליצה חשובה טפי ולהכי לא חשיב רחל אחות חלוצתו כעין שפירש ה"ר אברהם ביהוילץ (לקמן ד' מ:) כיון שנאסרה עליו שעה אחת נאסרה עולמית מכל מקום הוי חליצת רחל חליצה כשרה כיון דעכשיו אינה אחות וקוקתו ואינה אסורה אלא משום שנאסרה עליו כבר: **תניא** בוותיה דרב אשי. אצרייתא לא שייך למימר דהתחיל ולא התחיל קאמר דא"כ הוה ליה לפרושי הכי כהדיא אבל שמואל דאיירי נמי בצעלת הגט ובעלת מאמר נקט לשון השוה כזוכן: **א"ל יבומי נמי תתייבס.** וא"ת אין ה"נ ומ"מ נקט חליצה לאשמעינן דחליצה פסולה אינה פוטרת כמו שמואל ללישנא דהתחיל ולא התחיל ה"מ למינקט יצום וי"ל דשמואל לא נקט יצום משום דמתני' היא מותר אדם בקרובת כו' אבל ברייתא ה"ל למנקט יצום דעדיפא טפי אי נמי לשמעין תרוייהו:

אחריו חורו ותקנו. דחוק לומר כן משום דלא מסתבר ליה למימר דלא אלימא זיקה לשוויי לזרה כערוה: בעלת

זיקה לשוויי לזרה כי ערוה ולא גזרו חכמים אלא באחות וזוקה: **הזרות לאחין.** ואפילו זרת אחות אשה שרי לייבומי נמי תתיבס זרת:

עין משפט ונר מצוה

ה א מיי' פ"ו מהלכות יצום ה' ט סמג עשין נא טוש"ע אה"ע סימן קע סעיף ח יח וסימן קעד סעיף א:

ו ב מיי' שם פ"ה ה' יב סמג שם טוש"ע שם סימן קע סעיף יט וע"י שם בטור ובניי':

ז ג מיי' שם (פ"ה ה' טו) ופ"ו הלכה כ' טוש"ע שם סי' קסב סעיף ה:

ח ד מיי' שם פ"ה ה' יב טוש"ע שם סי' קע סעיף יח:

תוספות ישנים

לזכרי האומר אין זיקה וא"ת אמאי חלץ לבעלת הגט לא נפטרה זרה הא אמרינן לקמן פרק ר"ג (נא), דלמ"ד אין זיקה חלץ לבעלת הגט נפטרה זרה. וי"ל דהך דלקמן מיירי לפי מסקנא דהכא דסבר שמואל י' זיקה ולכן לא נפטרה זרה. עוד פי' הר"מ דאף כי נמי אמרינן הכא דשמואל איירי (אף) לזכרי האומר אין זיקה היינו דווקא רישא דמלתא דחלץ לאחיות אבל האי דקאמר חלץ לבעלת הגט לא נפטרה זרה מיירי [דווקא] למ"ד י' זיקה. והאי דנקט מלתא כמנא. י"ל דרישא אשמעינן חדושא דלע"ג דאין זיקה דווקא חלץ לאחיות לא נפטרו זרות אע"ג דשאר חליצה פסולה פטרה למ"ד אין זיקה וסופא אשמעינן דלמ"ד יש זיקה חלץ לבעלת הגט לא נפטרה זרה אע"ג דשאר חליצה פסולה פטרה היינו דווקא למ"ד אין זיקה אבל למ"ד יש זיקה לא פטרה: